

ເຊື່ອໃຈໃນຕັວຄູ່ : ກຸ່ງແຈສ່ວນການຕຶກຂາຍໜັ້ນນໍາລັບພິນແລນດີ

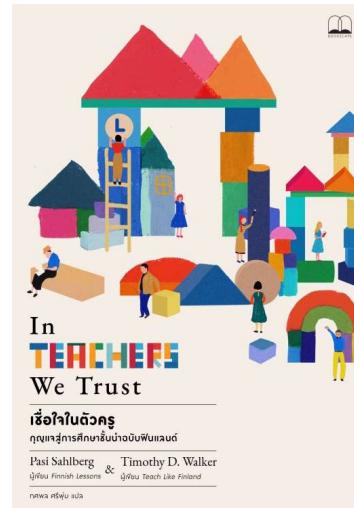
แปลจากหนังสือ : In Teachers We Trust :

The Finnish Way to World-Class Schools

ผู้เขียน : Pasi Sahlberg, Timothy D. Walker

ผู้แปล : ทศพณ ศรีพุ่ม

บทวิจารณ์ : จีระนัน เสนาจักร*

ฟินแลนด์ได้รับความสนใจจากนักการศึกษา นักวิจัย และนักช่าวนาคนำประเทศ หลังจากแสดงให้เห็นผลลัพธ์อันโดดเด่นผ่านคะแนนสอบ PISA ลิ่งที่พากษาพบคือ ฟินแลนด์มีค่าเรียนลั้น มีช่วงพักระหว่างวันเย lokale ไม่มีการสอบวัดมาตรฐานระดับชาติ ไม่มีการตรวจสอบจากภายนอก ไม่มีการระงับผิดชอบเชิงลับโดยสำหรับครู ทั้งยังให้การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม และครูเป็นอาชีพที่มีสถานะทางสังคมสูง ฟินแลนด์คือประเทศที่มีระบบการศึกษาแข็งแกร่งและมีผลลัพธ์ที่ทางการศึกษานำอันดับต้น ๆ ของโลก ความสำเร็จนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้หากปราศจากกำลังสำคัญที่ครอบคลุมเชื่อมโยงอย่าง “ครู” ผู้เปิดประกายแห่งความรู้ให้ผู้เรียน และภูมิใจสำคัญที่จะไขประทบานนี้ได้คือ ความเชื่อใจ พจนานุกรมเคมบริดจ์นิยามว่า การเชื่อใจ (Credibility) หรือภูมิใจ (Confidence) คือ “การเชื่อว่าคนคนนั้นเป็นคนดี ซื่อสัตย์ และเขาจะไม่ทำร้ายคุณ หรือลิ่งนั้น ปลดปล่อยและไว้ใจได้” โดยการ “เชื่อใจครู” ในฟินแลนด์นั้นมีลักษณะสำคัญ คือ การเชื่อใจครูไม่ใช้การปลดปล่อยให้พากษาทำอะไรก็ได้ตามต้องการในโรงเรียน ... การเชื่อใจในโรงเรียนก็มีมากกว่าการหยิบยื่นงบประมาณ จากรัฐบาลให้ แล้วสั่งให้พากษาจัดการตัวเองตามปรารถนา เมื่อ 16 มีนาคม 2020 รัฐบาลฟินแลนด์ตัดสินใจ ปิดโรงเรียนและมหาวิทยาลัยทั้งหมดภายในสองวัน โรงเรียนได้รับคำแนะนำให้จัดการเรียนการสอนทางไกล โดยใช้วิธีการทางเลือกอื่น ๆ ซึ่งมีทั้งแบบดิจิทัลและการเรียนด้วยตนเอง ครูมีเวลาหนึ่งวันเต็มในการคิดแผน ต่าง ๆ เพื่อไม่ให้มีเด็กถูกทิ้งและได้รับผลกระทบ ในขณะที่หน่วยงานรัฐบาลกำลังรุ่นรำยกับการจัดการความตื่น ตระหนกต้านสุขภาพและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เพราะโควิดระบาด เจ้าหน้าที่การศึกษาและโรงเรียนไม่ท่องถิ่นก็ได้ รับการสนับสนุนให้ใช้ภูมิปัญญาในวิชาชีพอย่างดีที่สุดเพื่อจัดการเรียนการสอนให้ดีที่สุด ความเชื่อใจแสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่แท้จริงในสถานการณ์ใหม่ ๆ อันคาดไม่ถึง สถานการณ์ซึ่งไม่มีใครรู้ว่าควรทำอะไรต่อไป ความเชื่อใจต้องเกิดจากหัวใจสองฝ่าย นั่นคือครูเชื่อใจครู และครูเชื่อใจรัฐในการทำสิ่งที่ต้องทำ

หนังสือ เชื่อใจในตัวครู : คุณเจ้าสุการศึกษาขั้นนำฉบับพินแลนด์ ของ ปาลี ชอล์ฟเบิร์ก เป็นศาสตราราชการย์ด้านนโยบายการศึกษาที่มหาวิทยาลัยนิวเซาธ์เวลส์ ชิดนีย์ เขามีประสบการณ์งานในการเป็นครูโรงเรียน อาจารย์ผู้ก้าวหน้าและผู้กำหนดนโยบายในประเทศพินแลนด์ และ ทิโมธี ดี. วอลล์กเกอร์ เป็นครูชาวอเมริกันที่อาศัยอยู่ในเมืองเอสปัน ประเทศพินแลนด์ ที่เชื่อในวิถีการสอนแบบพินแลนด์ นำเสนอระบบการศึกษาขั้นแข็งแกร่งบนรากฐานของความเชื่อใจ ซึ่งสนับสนุนให้ครูมีบทบาทกำหนดทิศทางการศึกษา

¹ อาจารย์สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มีสถานะทางอาชีพที่มั่นคง ไม่ถูกตีกรอบทางความคิด หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็นสองภาค ภาคหนึ่ง ตินเดนแห่งความเชื่อใจ ว่าด้วยการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อใจแบบองค์รวม แนวทางการศึกษาแบบพินแลนด์ และวิวัฒนาการความเชื่อใจต่อครูชาวพินแลนด์ ภาคสอง หลักจัดประการ พัฒมตัวอย่างการนำไปใช้จริง อาทิ กระบวนการประเมิน “อำนาจตัดสินใจ” ของครู วิธีส่งต่อความเชื่อใจและสร้างผู้เรียนที่รู้จักรับผิดชอบ การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้ให้ครูและนักเรียน และระบบช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการเฉพาะตามแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” ซึ่งจะสำรวจผ่านหลัก 7 ประการ สำหรับสร้างวัฒนธรรมความเชื่อใจในโรงเรียนประกอบด้วย

1) สอนครูให้คิด กลยุทธ์ฝึกครูให้คิด จึงหมายถึงหลักสูตรวิชาชีพครูสมัยใหม่ที่มักสอนให้ครูคิดอย่างลึกซึ้ง และเข้าใจพฤติกรรมกับอารมณ์ของตนเมื่อยูนิโรงเรียนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ วิชาศึกษาศาสตร์ ในพินแลนด์ยังมีอุดมคติเรื่อง “ครูที่คิดเชิงการสอน” ซึ่งการคิดเชิงการสอน (Pedagogical thinking) หมายถึงกระบวนการทางความคิดที่อธิบายว่าครูตัดสินใจอย่างหลากหลายในระหว่างการสอนได้อย่างไร และหากเราต้องการสนับสนุนให้ครูคิดเพื่อตัวเองมากขึ้น ก็ต้องให้เวลาและพื้นที่สำหรับคิดโครงการณ์เกี่ยวกับความเชี่ยวชาญของตนแก่ครู โดยในทางปฏิบัติคือ เมื่อเริ่มปีการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนจะมอบสมุดบันทึกซึ่งเป็นสัญลักษณ์อันทรงพลังแก่ครู เป็นการแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมุ่งเน้นการทบทวนและสะท้อนการปฏิบัติงาน หรืออาจเป็นเรื่องง่าย ๆ อย่างการเริ่มต้นการประชุมแต่ละสัปดาห์ด้วยการสะท้อนคิด (Reflection) และแลกเปลี่ยนกันในคณะครูและผู้อำนวยการ

2) บ่มเพาะคนรุ่นต่อไป กลยุทธ์บ่มเพาะคนรุ่นต่อไป เริ่มต้นด้วยการที่อาจารย์ผู้ดูแลนักศึกษาฝึกสอนใช้เวลาบรรยายเกี่ยวกับเด็กนักเรียนให้นักศึกษาฟังเป็นส่วนใหญ่ในช่วงแรกเริ่ม จากนั้นบูรณาการแบบเห็นหน้าจะช่วยให้นักศึกษาค้นหาหนทางบ่มเพาะความเชื่อใจในหมู่เด็กนักเรียน และรับมือกับความต้องการเฉพาะตัวของแต่ละคนได้ อีกสิ่งที่มีค่าอย่างซึ่งทุกโรงเรียนทำได้ดีคือ การให้ครูได้แลกเปลี่ยนข้อค้นพบจากเด็กนักเรียนของตน ครูสามารถสร้างบทสนทนาที่มีเด็กเป็นศูนย์กลางได้โดยพูดคุยกันเกี่ยวกับเด็กแต่ละคนใน 4 ด้าน ได้แก่ ความสนใจ ศักยภาพ ความท้าทาย และกลยุทธ์ เกี่ยวกับนักเรียน

3) อิสระภายในกรอบ พินแลนด์ไม่เพียงมอบอิสระและอำนาจตัดสินใจแก่ครู แต่ระบบการศึกษาพินแลนด์เชื่อว่าห้องเรียนก็เป็นของเด็กด้วย ในชุดการเรียนสหวิชา เด็กจะแบ่งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ตั้งค่าณาวิจัย พัฒนาค่าตาม และสมมติฐาน จากนั้นก็ลงมือเก็บข้อมูล อาจมีการนำเสนอองานอันหลากหลาย

4) สร้างผู้เรียนที่รับผิดชอบเป็น กลยุทธ์การบ่มเพาะผู้เรียนที่รับผิดชอบเป็น มีวิธีปฏิบัติอันเรียบง่ายอย่างหนึ่งที่เห็นได้ทั่วไปในพินแลนด์ ซึ่งครูจะบังคับครูต่างระดับชั้นอีกคนหนึ่งเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสองชั้นเรียนเป็นเวลาหนึ่งปี วิธีนี้เรียกว่า คุมมิต (kummit แปลว่า พ่อแม่ทูนหัว) วิธีนี้เป็นการผูกพันชั้นเรียนทั้งสองชั้นนานสิบเดือน ประกอบด้วยนักเรียนที่จับคู่กันและอยู่เดียวกันในด้านต่าง ๆ และยังผนึกกำลังครูซึ่งมีภารกิจร่วมกันในการทำสิ่งที่ดีที่สุดให้แก่เด็ก ๆ โดยไม่เป็นการเพิ่มภาระของครู แม้แนวทางนี้จะมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นหลัก แต่ครูมีอิหม่าก์ได้รับคำแนะนำที่สำคัญและเป็นธรรมชาติจากครูที่มีประสบการณ์มากกว่าเด็ก

5) เล่นเป็นทีม ทุนทางสังคมคือเครื่องข่ายความสัมพันธ์ที่บุคคล กลุ่ม หรือหน่วยบางอย่างสร้างขึ้น และใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น ในโรงเรียนที่มีทุนทางสังคมดี เราจะเห็นครูพูดถึงงานของตนในฐานะวิถีปฏิบัติแบบร่วมมือร่วมแรง พากขาเข้าถึงชั้นเรียนของครูคนอื่นได้เป็นปกติ ประชุมกันเป็นประจำ และร่วมกันวางแผน โรงเรียนเช่นนี้มีความเชื่อใจในตัวครูสูงกว่าโรงเรียนที่มีทุนทางสังคมต่ำ โดยการสร้างทุนทางสังคมนี้มีวัตถุประสงค์สามอย่าง ได้แก่ ตารางสอนที่ยืดหยุ่น ศูนย์ความร่วมมือ และวิธีคิดแบบบึงกุ่ม

6) แบ่งปันความเป็นผู้นำ ในพินแลนด์ ผู้อำนวยการเป็นครูที่ผ่านการฝึกฝนและมักใช้เวลาหลายปีในชั้นเรียนก่อนจะไปเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้อำนวยการจำานวนมากยังคงมีวิชาสอนในแต่ละลัพดาห์

สำหรับที่นี่แล้ว มีความคาดหวังโดยทั่วไปว่าผู้อำนวยการต้องวางแผนการให้อย่างน้อยข้างหนึ่ง ไว้ในห้องเรียนเสมอ

7) เชื่อใจกระบวนการ ระบบการศึกษาของพินแลนด์เข้าใจดีว่า “เด็กทุกคนมีความต้องการ เนพาะ” และเด็กทุกคนเรียนรู้สิ่งที่จำเป็นต้องเรียนได้หากมิใช่ในเรียนรู้ที่เหมาะสม ทำให้พินแลนด์ต่างจากประเทศตรงที่ 1) ครูทั้งหมดต้องเรียนวิชาการศึกษาพิเศษ 2) นักการศึกษาและผู้ช่วยชั้นปัญญาด้านสุขภาวะทำงานกันเป็นทีมเพื่อเข้าช่วยเหลือเด็ก ๆ ให้เร็วที่สุด รวมถึงมีมาตรการเชิงบวกก่อนเกิดปัญหาด้วย 3) ระบบสาธารณสุขทำงานร่วมกับนักการศึกษา และในส่วนการประเมินการศึกษาของพินแลนด์ประกอบด้วย 1) โรงเรียนใช้การประเมินโดยสุ่มตัวอย่าง การประเมินเนื้อหาการสอน การประเมินตนเอง และรายงานจากองค์กรบริหารท้องถิ่น 2) นักเรียนจะได้รับการประเมินจากครูเป็นหลัก ครูมีอิสระในการออกแบบการทดลองตามที่เห็นสมควร

บทเรียนที่น่าสนใจจากทั่วโลกอีกประการหนึ่งคือ เราได้เห็นว่าการปิดโรงเรียนในระหว่างมีโรคระบาดส่งผลกระทบต่อเด็ก ๆ อย่างไรในประเทศที่คาดหวังให้นักเรียนดูแลตัวเองและรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง การเปลี่ยนไปเรียนทางไกลเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว กว่า เป็นที่ทราบกันว่าโรงเรียนในพินแลนด์เป็นสถานที่ที่นักเรียนได้รับแรงกระตุ้นและเรียนรู้ที่จะจัดการเรียนรู้ของตนเอง ความเชื่อใจทั้งต่อตัวครูและนักเรียน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองในโรงเรียนพินแลนด์ เพราะระบบการศึกษาที่แข็งแกร่งไม่อาจพัฒนาได้ด้วยนวัตกรรมวิเศษหรือครุยอดมนุษย์ไม่กี่คน แต่ต้องอาศัยความเชื่อใจที่เชื่อมร้อยครู ผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปกครอง และนักเรียนเข้าด้วยกัน นี่คืออิฐก้อนแรกที่เป็นรากฐานสำคัญ เพื่อปูทางสู่อนาคตอันเปี่ยมความหวังของคนรุ่นต่อไป ความเชื่อใจดังกล่าวมีองค์ประกอบห้าประการดังนี้ 1) ความเมตตา (Benevolence) 2) ความซื่อสัตย์ (Honesty) 3) ความเปิดกว้าง (Openness) 4) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) และ 5) ศักยภาพ (Competence) ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญที่สุดในระบบการศึกษา

- เป็นการประสานที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ทั้งด้านสังคม เชิงบวก และความกลมเกลี่ยในระบบการศึกษา

- เป็นองค์ประกอบสำคัญของการร่วมมือกันในโรงเรียน
- ช่วยเพิ่มระดับความซื่อสัตย์และไปร่วมสร้างความเชื่อใจให้ลั่งเสียงและรับฟังเสียงสะท้อนทางวิชาการ

- เกิดความสัมพันธ์ที่สมบูรณ์ระหว่างครูกับนักเรียน เมื่อครูเชื่อใจนักเรียนโดยมอบหมายความรับผิดชอบและให้อำนาจในการตัดสินใจ ด้วยความเชื่อใจที่นักเรียนเป็นคนสำคัญ

- ความเชื่อใจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของนักเรียน

หนังสือเล่มนี้ออกเผยแพร่ในช่วงเวลาที่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย สาระในหนังสือจะช่วยสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบาย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการศึกษาของประเทศ เรา สาระในหนังสือจะช่วยสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบาย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการศึกษาของประเทศไทย ความเชื่อใจให้เกิดขึ้นในห้องเรียนพินแลนด์ แสดงให้เห็นว่าการเชื่อใจครูเป็นส่วนประกอบสำคัญของความเป็นเลิศด้านการศึกษา และ สุขภาวะ สังคมแห่งความเชื่อใจเป็นสังคมแห่งสุขภาวะ ความเชื่อใจเป็นสุขภาวะทางสังคม โรงเรียนต้องเป็นพื้นที่ที่สร้างสุขภาวะทางสังคม และรับผิดชอบการบ่มเพาะผลลัพธ์ที่เชื่อใจได้ รวมทั้ง หลักเจ็ดประการที่จะช่วยให้โรงเรียนและครุภูมิภาคต้องการให้ได้ ระบบการศึกษาและโรงเรียนที่ดีไม่อาจสร้างได้ด้วย “ครุยอดมนุษย์” ไม่กี่คน เพราะนี่เป็นกีฬาประเภททีม และต้องเป็นทีมที่เชื่อใจกัน นอกจากเชื่อใจในตัวครูแล้ว ยังต้องถูกทดสอบความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปกครอง ครุภูมิภาค ตลอดจนเด็กนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนในห้องเรียนไทยมีความเชื่อใจกันมากขึ้นและนำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ หนังสือเล่มนี้จะช่วยชี้แจงแนวทางการพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งของการศึกษาที่มีคุณภาพ

ເອກສາຮອ້າງອີງ

ປາລີ ທອລທີເບີຣັກ ແລະ ທິມີ ຕີ. ວອລົກເກອຣ໌. (2565). ເຊື້ອໃຈໃນຕົວຄູ່ : ກຸ່ມແຈສູ່ກາຮືກມາຮັ້ນນຳລັບປັບປຸງແລນດ໌. ແປລໂດຍ ຖສພລ ສຣີພຸ່ມ. ກຽມເທພະ : ສຳນັກພິມພົມ bookscape.